

Motion till riksdagen 2021/22:3855

av **Marianne Fundahn m.fl. (S)**

Bemanning, kompetens och rimliga villkor inom äldreomsorgen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ökad insyn, av nationella riktlinjer för utbildning, av att heltidsanställningar ska vara norm samt av satsning på språkutbildning inom äldreomsorgen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är fortfarande ett av världens bästa länder att åldras i. Men det finns ett växande gap mellan äldres behov av vård- och omsorgsinsatser och personalens förutsättningar att hinna tillgodose dessa behov.

Arbetsuppgifterna inom äldreomsorgen varierar från att ge personlig omvårdnad och sjukvård, ibland till svårt sjuka, till matlagning, inköp, städning med mera. Sveriges befolkning blir allt äldre och fler personer kommer att behöva vård och omsorg samtidigt som många undersköterskor och vårdbiträden går i pension de närmaste åren. Detta innebär att det finns ett stort rekryteringsbehov, fram till 2030 behövs det 150 000 personer inom äldreomsorgen. För att rekryteringsbehovet skall lösas behöver äldreomsorgen göras attraktiv för personalen; det krävs att arbetsgivarna löser deltidsproblematiken, erbjuder heltidstjänster med bra lön till sina medarbetare, hållbara scheman, bättre arbetsmiljö med högre bemanning och kontinuerlig fort- och vidareutbildning.

Kvaliteten i välfärden hör ihop med personalens villkor – det går inte att ge en god vård och omsorg utan rätt förutsättningar. Att vara för få medarbetare, med orimligt hög belastning, är ett stort arbetsmiljöproblem för arbetstagarna och detta i sin tur har direkt påverkan på de äldre. Det är rätt bemanning både vad det gäller personaltäthet, formell yrkeskompetens och goda arbetsvillkor som säkerställer kvalitet och patientsäkerhet i äldreomsorgen. Äldreomsorgen måste också utgå från de äldres behov och bör vara personcentrerad och flexibel, ha hög personalkontinuitet där personalen har en yrkesutbildning i vård och omsorg.

Trots de stora satsningar som gjorts av den socialdemokratiskt ledda regeringen så upplever både medarbetare och äldre att det finns stora brister i äldreomsorgen. Den bristfälliga insynen är ett demokratiproblem och försvårar möjligheterna till ansvars- tagande. Det måste finnas offentlig statistik för bemanning och faktisk personaltäthet på särskilda boenden och inom hemtjänst. Det behövs också ökad tillsyn där en myndighet har i uppdrag att genomföra regelbunden tillsyn av särskilda boenden och hemtjänst för att upptäcka brister. Det behövs också nationella riktlinjer om utbildning inom vård och omsorg och lägsta utbildningsnivå bör vara vårdbiträde. Heltidsanställningar bör också vara norm för att öka kontinuiteten. I äldreomsorgen är skriftlig och muntlig dokumentation grundläggande förutsättningar för en fungerande verksamhet. Språket är också en nyckel till kommunikation mellan människor och därför bör omsorgspersonalen rustas med tillräckliga språkkunskaper. Med satsning på språkutveckling på jobbet kan missförstånd undvikas och patientsäkerheten förbättras. Utbildning och lärande på arbetsplatsen är grunden för de anställdas möjlighet till utveckling i arbetslivet.

Marianne Fundahn (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Jennie Nilsson (S)

Johan Andersson (S)

Paula Holmqvist (S)